

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Fortumin hallinto perustuu lakiin, Fortumin yhtiöjärjestykseen sekä uuteen Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin 2008. Hallinnointikoodi korvasi vuonna 2003 annetun suosituksen listayhtiöiden hallinto- ja ohjausjärjestelmistä, jota yhtiö noudatti aikaisemmin.

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu uuden hallinnointikoodin Suositus 51:n ja arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n mukaisesti. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan yhtiön toimintakertomuksesta erillisenä.

Lisäksi Fortum noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n, jossa se on listattuna, sääntöjä sekä Finanssivalvonnan sääntöjä ja määräyksiä. Fortumin pääkonttori sijaitsee Espoossa.

Fortum noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia sillä poikkeuksella, että hallituksen nimitys- ja palkkiovaliokunta ei osallistu hallituksen

jäsenten nimittämiseen vaan siitä huolehtii yhtiökokouksen asettama osakkeenomistajien nimitysvaliokunta.

☒ Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi on saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilta (www.cgfinland.fi).

Fortum laatii konsernitilinpäätöksen ja osavuositarkastukset kansainvälisten EU:n hyväksymien IFRS-raportointistandardien, arvopaperimarkkinalain ja soveltuvien Finanssivalvonnan standardien sekä NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sääntöjen mukaisesti. Yhtiön toimintakertomus ja emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain ja kir-

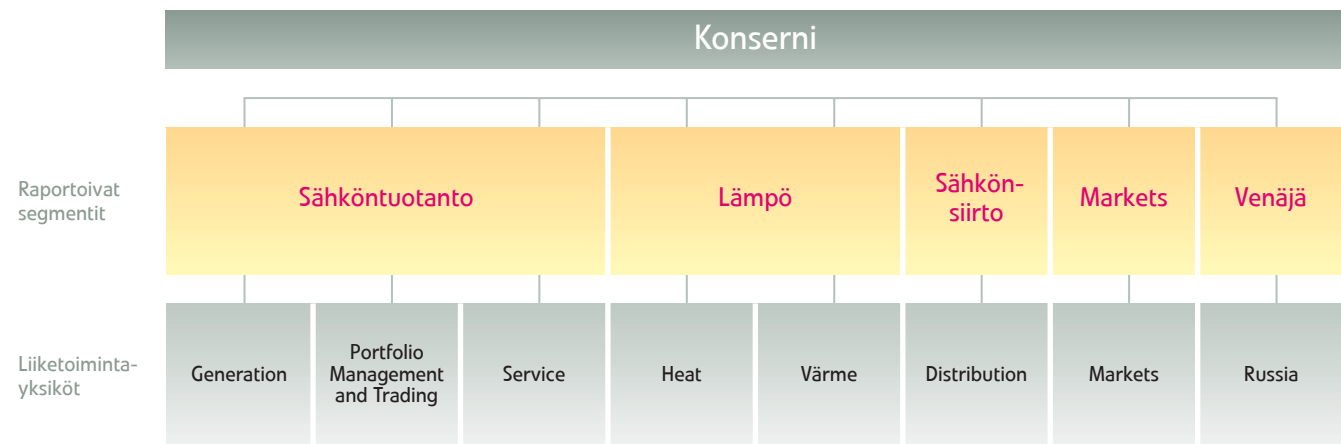
janpitolaikunnan ohjeiden ja lausuntojen mukaisesti.

Tilintarkastuskertomus kattaa toimintakertomuksen, konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen.

Konsernin organisaatio

Fortum-konsernin hallinnosta ja toiminnasta vastaavat yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus ja sen kaksi valiokuntaa sekä toimitusjohtaja konsernin johtoryhmän avustamana. Hallitus valoo yhtiön tuloskehitystä, hallintoa ja organisaatiota. Hallintoneuvosto, hallitus ja konsernin johtoryhmä ovat erillisiä hallintoelimiä, eikä yksittäinen henkilö voi olla jäsen kuin yhdessä näistä.

Fortumin raportointirakenne

Operatiivisesta toiminnasta konsernitasolla vastaa toimitusjohtaja konsernin johtoryhmän avustamana. Liiketoimintayksiköiden toiminnasta vastavat yksiköiden johtajat johtoryhmänsä avustamina.

Fortumin organisaatiolle on luonteenomaista hajautettu organisaatio, jota johdetaan tavoitelähtöisesti selvine päämäärineen ja suoritukseen perustuvine palkitsemisineen. Kullakin liiketoimintayksiköllä on oma henkilöstönsä ja muut resurssit. Liiketoimintayksiköjä tukevat palveluyksiköt. Yhtiöllä on myös konsernihallinnon keskustoimintoja synergiaetujen varmistamiseksi.

Yhtiökokous

Osakkeenomistajat voivat käyttää päätösvaltaansa asianmukaisesti koolle kutsutussa yhtiökokouksessa joko itse henkilökohtaisesti tai asiamiehensä kautta. Hallitus huolehtii yhtiöjärjestyksen ja Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaisesti yhtiökokouksen koollekutsumisesta. Kutsu yhtiökokoukseen on toimitettava aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään kaksikymmentäyksi päivää ennen yhtiökokousta julkaisemalla se kahdessa hallituksen määräämässä sanomalehdessä.

Varsinainen yhtiökokous pidetään kerran vuodessa viimeistään kesäkuussa. Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä, kun hallitus katsoo siihen olevan aihetta tai milloin laki sitä muutoin edellyttää.

Yhtiökokouksen vastuulla ovat muun muassa seuraavat tehtävät:

- Tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistaminen.
- Voitonjakokelpoisten varojen käsittely.
- Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten nimittäminen.
- Päätäminen vastuu vapaudesta hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle.
- Hallintoneuvoston, hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista päättäminen.
- Tilintarkastajan valitseminen.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on rekisteröity Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään osakasluetteloon vähintään 10 päivää ennen kokousta. Hallintarekisteröidyt osakkeenomistajat voidaan rekisteröidä yhtiön osakasluetteloon tilapäisesti yhtiökokoukseen osallistumista varten.

Saadakseen osallistua yhtiökokoukseen osakkeenomistajan on ilmoitettava yhtiölle viimeistään kokouksutussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan 10 päivää ennen kokousta. Osakkeenomistajan, joka haluaa tietyn asian yhtiökokouksen käsiteltäväksi, on esitettävä se kirjallisesti hallitukselle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

Yhtiökokouksen päätöksen mukainen osinko maksetaan osakkeenomis-

tajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä rekisteröity yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistajien nimitysvaliokunta

Fortumin vuoden 2008 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksellä asetettiin osakkeenomistajien nimitysvaliokunta avustamaan varsinaista yhtiökokousta. Osakkeenomistajien nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle. Nimitysvaliokuntaan valitaan kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajat ja hallituksen puheenjohtaja asiantuntijajäsenenä. Osakkeenomistajia valiokunnassa edustavien jäsenten nimittämis-oikeus on niillä kolmella osakkeenomistajalla, joiden osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä on suurin yhtiökokousta edeltävän marraskuun 3. päivänä ja joiden omistusoikeus on merkitty arvo-osuusjärjestelmään. Mikäli osakkeenomistaja ei haluaisi käyttää nimeämisoikeuttaan, nimeämisoikeus siirtyy seuraavaksi suurimmalle omistajalle.

Marraskuussa 2008 osakkeenomistajien nimitysvaliokuntaan valittiin seuraavat henkilöt kolmen suurimman osakkeenomistajan toimesta: Pekka Timonen, osastopäällikkö, valtioneuvoston kanslian omistajaohjausyksikkö, Harri Sailas, toimitusjohtaja, Keski-

näinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ja Jorma Huuhtanen, pääjohtaja, Kansaneläkelaitos. Fortumin hallituksen puheenjohtaja Peter Fagnäs toimi valiokunnan asiantuntijajäsenenä.

Osakkeenomistajien nimitysvaliokunta päätti kokouksessaan 2.2.2009 ehdottaa 7.4.2009 pidettävälle yhtiökokoukselle, että seuraavat henkilöt valitaan hallitukseen: Peter Fagnäs puheenjohtajaksi, Matti Lehti varapuheenjohtajaksi sekä jäseniksi Esko Aho, Sari Baldauf (uusi jäsen), Ilona Ervasti-Vaintola, Birgitta Johansson-Hedberg ja Christian Ramm-Schmidt.

Hallintoneuvoston tehtävät ja kokoonpano

Hallintoneuvoston tehtävänä on huolehtia osakkeenomistajien etujen turvaamisesta.

Hallintoneuvoston tärkeimmät tehtävät ovat:

- Valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa.
- Lausunnon antaminen varsinaiselle yhtiökokoukselle tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.
- Sellaisten ehdotusten käsittelemisen, jotka koskevat yhtiön toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista tai organisaation olennaista muuttamista.

Yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuoden mittaiseksi toimikaudeksi. Hallintoneuvoston jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 68 vuotta. Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään kuusi ja enintään 12 jäsentä. Helmikuussa 2009 jäseniä oli kymmenen. Hallintoneuvoston kokouksiin osallistuu myös henkilöstöryhmien edustajia, jotka eivät ole hallintoneuvoston jäseniä. Kokous on päätösvaltainen, kun paikalla on enemmän kuin puolet jäsenistä. Vuonna 2008 hallintoneuvosto kokountui kuusi kertaa. Keskimääräinen läsnäolo prosentti näissä kokouksissa oli 85.

Vuoden 2008 varsinaisessa yhtiökokouksessa hallintoneuvostoon valittiin yhden vuoden toimikaudeksi seuraavat henkilöt:

- Markku Laukkanen, s. 1950, kansanedustaja, puheenjohtaja
- Sanna Perkiö, s. 1962, kansanedustaja, varapuheenjohtaja
- Martti Alakoski, s. 1953, Kurikan kaupunginvaltuuston jäsen
- Rakel Hiltunen, s. 1940, kansanedustaja
- Samps Kataja, s. 1972, kansanedustaja
- Kimmo Kiljunen, s. 1951, kansanedustaja
- Katri Komi, s. 1968, kansanedustaja
- Panu Laturi, s. 1972, puoluesihteerin
- Juha Mieto, s. 1949, kansanedustaja
- Jukka Mäkelä, s. 1960, kansanedustaja

Henkilöstön edustajina Fortumin hallintoneuvostossa olivat Jouni Koskinen, Tapio Lamminen ja Satu Viranko. Nykyiset henkilöstön edustajat valittiin tehtävään keväällä 2007 ja heidän kautensa jatkuu kevääseen 2009 saakka.

Hallitus

Hallitus vastaa konsernin hallinnosta ja toiminnan järjestämisestä lainsäädännön, mukaan lukien osakeyhtiölain, yhtiöjärjestyksen sekä yhtiökokouksen ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksen tehtävät on kuvattu pääpiirteittäin hallituksen työjärjestyksessä.

Hallituksen kuuluu viidestä kahdeksaan jäsentä. Yhtiökokous valitsee jäsenet yhden vuoden mittaiseksi toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavaan ensimmäiseen varsinaiseen yhtiökokoukseen. Kokous on päätösvaltainen, kun paikalla on enemmän kuin puolet jäsenistä. Hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 68 vuotta.

Vuoden 2008 varsinaisessa yhtiökokouksessa valittiin hallituksen seuraavat seitsemän henkilöä:

- Peter Fagernäs, s. 1952, hallituksen puheenjohtaja
- Matti Lehti, s. 1947, hallituksen varapuheenjohtaja
- Esko Aho, s. 1954
- Ilona Ervasti-Vaintola, s. 1951
- Birgitta Johansson-Hedberg, s. 1947
- Marianne Lie, s. 1962
- Christian Ramm-Schmidt, s. 1946

Vuonna 2008 hallitus kokountui kymmenen kertaa, joista yksi oli puhelinkokous. Keskimääräinen läsnäolo prosentti hallituksen kokouksissa oli 98,6. Yhtiön operatiivisen ja taloudellisen kehityksen ohjauksen ja valvonnan lisäksi tärkeimpiä aiheita vuoden aikana olivat Fortumin strategia, taloudellinen asema ja taloudelliset riskit sekä taloudellinen raportointi. Tärkeimpiin aiheisiin kuuluivat myös TGC-10-yritysosto Venä-

jällä, sähkömyyntiliiketoiminta, ydinvoimaprojektit ja investoinnit uuteen sähkön- ja lämmöntuotantoon. Vuoden aikana hallitus seurasi tarkasti sähkömarkkinoiden kehitystä Euroopassa ja Venäjällä. Hallituksen kokouksissa kiinnitettiin huomiota myös liiketoiminnan kestävään kehitykseen, arvioitiin johtoryhmän suoriutumista ja seurattiin Fortumin toimintaohjeen (Code of Conduct) voimaansaattamista. Vuoden lopussa tehtiin päätös ryhtyä noudattamaan Suomen listayhtiöiden uutta hallinnointikoodia.

Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Toimitusjohtaja, talusjohtaja ja laki-asiainjohtaja (joka toimii hallituksen sihteerinä) osallistuvat hallituksen kokouksiin. Muut konsernin johtoryhmän jäsenet osallistuvat kokouksiin tarvittaessa tai hallituksen kutsusta.

Hallituksen puheenjohtaja valmistelee hallituksen kokouksissa käsiteltävät ja päätettävät asiat yhdessä toimitusjohtajan kanssa.

Hallituksen työjärjestys

Hallitus toimii hyväksymänsä työjärjestyksen mukaan. Seuraavassa esitetään työjärjestyksen pääkohdat.

Hallituksen tärkeimmät tehtävät:

- Yhtiön liiketoiminnan ja toimialojen strateginen kehittäminen ja ohjaus.
- Toiminnan järjestäminen lainsäädännön, yhtiöjärjestyksen ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti.
- Osinkopolitiikan määrittely.
- Kirjanpidon ja taloushallinnon asianmukainen järjestäminen.
- Ylimmän johdon nimittäminen.
- Keskeisten riskien analysointi ja

niitä koskevien ohjeiden antaminen toimitusjohtajalle.

- Vuosittaisen toimintasuunnitelman vahvistaminen.
- Osavuositasausten, konsernitilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen hyväksyminen.
- Osakeyhtiölaissa ja yhtiöjärjestyksessä määriteltyjen hallituksen tehtävien hoitaminen.
- Merkittävistä investoinneista päättäminen.
- Hallituksen valiokuntien jäsenten nimittäminen.

Hallituksen jäsenten toiminnan arviointi

- Vuotuinen itsearviointi.

Hallituksen kokouksia koskevat menettelytavat

- Kokoukset kutsutaan koolle sovitun aikataulun mukaisesti käsittelemään sovittuja teemoja ja muita asioita sekä tarvittaessa.
- Puheenjohtaja laatii kokouksen esityslistan toimitusjohtajan, hallituksen sihteerin tai hallituksen muun jäsenen esitysten pohjalta.
- Hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan pyynnöstä puheenjohtaja kutsuu kokouksen koolle käsittelemään yksittäistä asiaa.
- Kokouksessa käsitellään valiokuntien ja toimitusjohtajan raportit.
- Aineisto toimitetaan hallituksen jäsenille viimeistään viisi päivää ennen kokousta.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus nimittää kolmijäsenisen tarkastusvaliokunnan sekä nelijäsenisen nimitys- ja palkkiovaliokunnan. Kummankin valiokunnan jäsenet ovat hallituksen

jäseniä. Valiokuntien jäsenten toimikausi on yksi vuosi, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Kaikilla hallituksen jäsenillä on oikeus osallistua valiokuntien kokouksiin. Hallituksen sihteeri toimii valiokuntien sihteerinä.

Hallitus on hyväksynyt valiokunnille kirjalliset toimintaohjeet. Seuraavassa esitetään niiden pääkohdat.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta sen valvontatehtävien hoitamisessa Suomen listayhtiön hallinnointikoodissa tarkastusvaliokunnille määritettyjen tehtävien mukaisesti. Tarkastusvaliokunta seuraa Fortumin taloudellista asemaa ja valvoo taloudellista raportointia ja taloudellisten riskien hallintaa. Lisäksi sen tehtävänä on valvoa sisäisen valvontajärjestelmän ja siihen liittyvien kirjanpidon ja taloudellisen valvonnan tehokkuutta ja arvioida yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä. Tarkastusvaliokunta valmistelee myös hallitukselle ehdotuksen yhtiön ulkoisten tilintarkastajien valitsemiseksi sekä seuraa tilintarkastajien riippumattomuutta ja toimintaa. Tarkastusvaliokunta raportoi työstään hallitukselle säännöllisesti jokaisen kokouksen jälkeen.

Tarkastusvaliokunta tarkastaa vuosittain toimintaohjeensa, hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen ja tarkastussuunnitelman sekä suorittaa työstään itsearviointin. Lisäksi tarkastusvaliokunta tapaa säännöllisesti tilintarkastajia keskustellakseen tilintarkastussuunnitelmasta, tilintarkastusraporteista ja tilintarkastushavainnoista.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimi vuonna 2008 Birgitta Johanson-Hedberg ja jäsenenä toimivat Ilona

Ervasti-Vaintola ja Christian Ramm-Schmidt. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuonna 2008 viisi kertaa. Keskimääräinen läsnäolo prosentti kokouksissa oli 93,4. Valiokunnan kokouksiin osallistuivat säännöllisesti myös ulkoiset tilintarkastajat, sisäisen tarkastuksen päällikkö, talousjohtaja, corporate controller ja lakiasiaintoimittaja valiokunnan sihteerinä sekä muita valiokunnan kutsumia henkilöitä.

Tärkeimmät vuoden aikana käsitellyt asiat olivat osavuositarkastusten, tilinpäätöksen sekä sisäisen tarkastuksen raportoinnin ja riskienhallintaraportoinnin arviointi, tiettyjen tärkeiden projektien valvonta, kuten TGC-10 yritysosto Venäjällä, ulkoisen tilintarkastajan valintaa koskevan esityksen laatiminen, toiminnan lainmukaisuus, sisäisen valvonnan kehittäminen ja Fortumin toimintaohjeen (Code of Conduct) käyttöönoton seuranta.

Nimitys- ja palkkiovaliokunta

Nimitys- ja palkkiovaliokunnan tehtävänä on käsitellä, arvioida ja tehdä hallitukselle esityksiä konsernin ja sen johdon palkkausrakenteista sekä palkitsemis- ja kannustinjärjestelmistä ja valmistella osaltaan konsernin nimityskysymyksiä. Valiokunta raportoi jokaisen kokouksen jälkeen työstään hallitukselle.

Vuonna 2008 nimitys- ja palkkiovaliokunnan puheenjohtajana toimi Peter Fagnäs ja jäsenenä toimivat Esko Aho, Marianne Lie ja Matti Lehti. Valiokunta kokoontui vuonna 2008 neljä kertaa. Kokousten läsnäolo prosentti oli 100. Muut säännölliset osallistujat valiokunnan kokouksissa olivat toimitusjohtaja, henkilöstöjohtaja ja lakiasiaintoimittaja valiokunnan sihteerinä.

Tärkeimmät käsitellyt asiat olivat johtoryhmän työn arviointi, palkkiojärjestelmä, mukaan lukien johtoryhmän jäsenten suoritustavoitteiden asettaminen ja seuraajien suunnittelu.

Hallituksen jäsenten toiminnan arviointi

Hallitus tekee vuosittaisen itsearviointin toimintansa kehittämiseksi. Siinä arvioidaan työn tehokkuutta, hallituksen kokoa ja kokoonpanoa, kokouksissa käsiteltävien asioiden valmistelua ja keskustelun avoimuutta sekä hallituksen jäsenten mahdollisuutta itsenäiseen päätöksentekoon.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan tehtävä on johtaa konsernin liiketoimintaa ja hallintoa osakeyhtiölain, muun sovellettavan lainsäädännön ja hallituksen ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan tukena konsernin johtamisessa on konsernin johtoryhmä. Yhtiön hallitus arvioi toimitusjohtajan työtä vuosittain. Arviointi perustuu objektiivisiin kriteereihin, joita ovat muun muassa yhtiön tulos ja nimitys- ja palkkiovaliokunnan toimitusjohtajalle asettamien tavoitteiden saavuttaminen.

Konsernin johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluu tällä hetkellä kahdeksan jäsentä mukaan lukien toimitusjohtaja, jolle johtoryhmän jäsenet raportoivat. Konsernin lakiasiaintoimittaja toimii johtoryhmän sihteerinä. Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti kuukausittain. Lisäksi pidetään strategiaa, liiketoimintasuunnitelmaa ja tulosta koskevia kokouksia sekä johdon katselmuksia.

Konsernin johtoryhmä muun muassa asettaa strategiset tavoitteet, laatii kon-

sernin vuotuisen liiketoimintasuunnitelman, seuraa tuloksetusta, suunnittelee ja päättää määrätyissä puitteissa investoinneista ja yritysjärjestelyistä sekä seuraa tärkeimpiä päivittäisiä liiketoimintoja ja operatiivisten päätösten toteutusta.

Sisäinen tarkastus

Konsernin sisäinen tarkastus arvioi ja varmistaa Fortumin sisäisen valvonnan riittävyyden ja tehokkuuden. Se arvioi myös eri liiketoimintaprosessien tehokkuutta, riskienhallinnan riittävyyttä sekä esimerkiksi lakien, asetusten ja sisäisten ohjeiden noudattamista. Työn perustana ovat kansainväliset sisäisen tarkastuksen ammattistandardit.

Konsernin sisäinen tarkastus on riippumaton Fortumin liiketoimintayksiköistä ja muista yksiköistä. Se raportoi konsernin hallituksen tarkastusvaliokunnalle sekä hallinnollisesta talousjohtajalle. Konsernin sisäisen tarkastuksen toimenkuva, valtuudet ja vastuu on virallisesti määritelty toimintaohjeessa. Toimintaohjeen ja vuotuisen tarkastussuunnitelman hyväksyy tarkastusvaliokunta.

Ulkoinen tarkastus

Yhtiöllä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastaja valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Tilintarkastajaksi valittiin 1.4.2008 pidetyssä Fortum Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö Deloitte & Touche Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Mikael Paul.

Taloudelliseen raportointiin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestelmä

Fortumin hallitus hyväksyy konsernin riskipolitiikan, jossa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja vastualueet sekä Fortumin riskienhallintaprosessi.

Fortumin riskienhallintaprosessi on myös sisäänrakennettu sisäiseen valvontaan, joka on luotu prosessitasolla riskiarviointeihin perustuen. Taloudellisen raportoinnin kontrollit on luotu noudattaen samaa toimintatapaa.

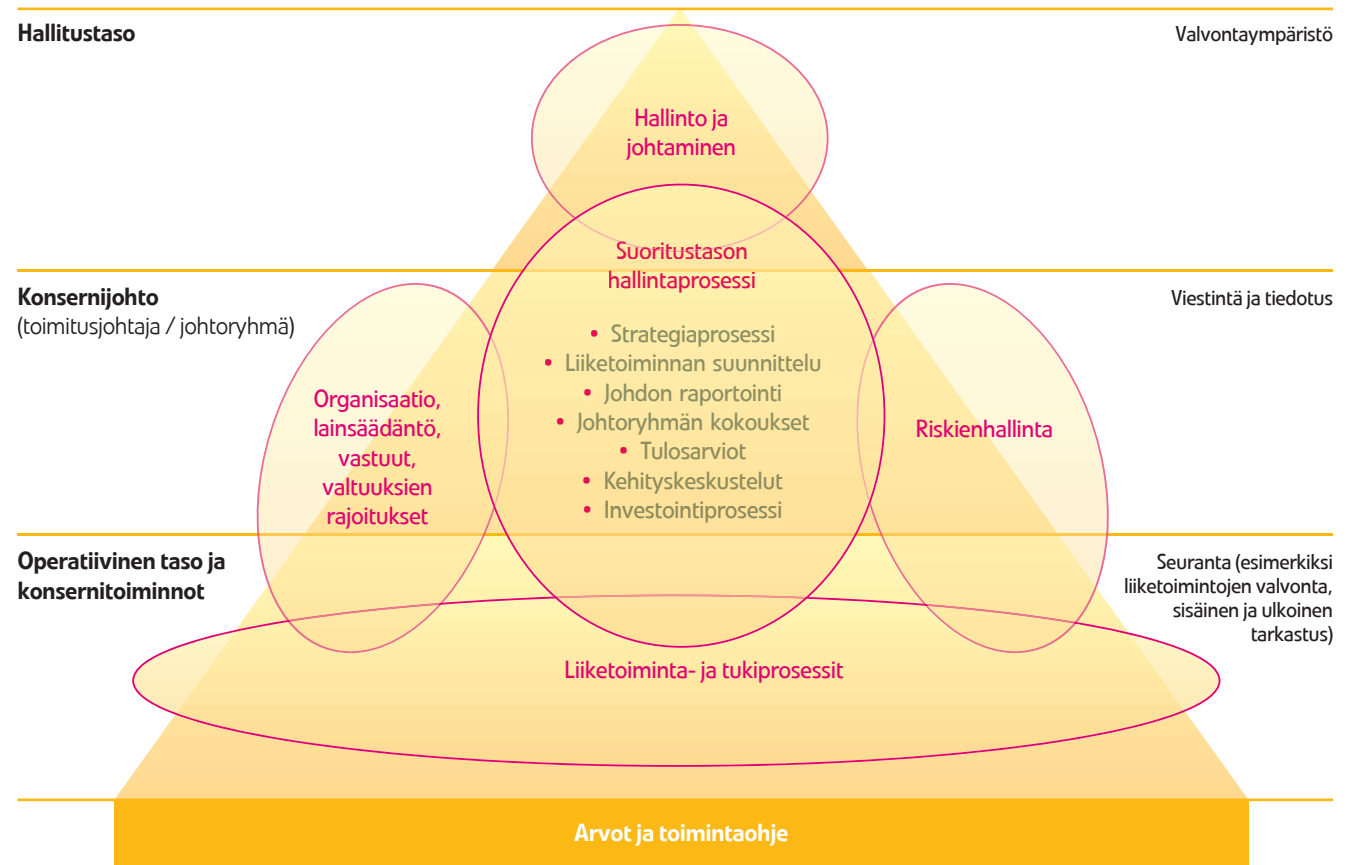
Fortumin sisäisen valvonnan viitekehys sisältää elementtejä COSO viitekehuksesta, jonka on julkaissut Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

☒ Lisätietoja Fortumin riskienhallintaprosessista ja merkittävimmistä riskeistä on sivuilla 98–102.

Valvontaympäristö

Fortumin sisäinen valvontajärjestelmä tukee konsernin strategian toteuttamista ja varmistaa säännösten noudattamisen. Fortumin arvot ja toimintaohje ovat sisäisen valvontajärjestelmän kivijalka. Järjestelmä perustuu konsernitason rakenteisiin ja prosesseihin sekä liiketoiminnan ja tukiprosessitason kontroleihin. Hallituksen

Fortumin sisäinen valvontajärjestelmä

asettama tarkastusvaliokunta valvoo riskienhallintaa konsernissa. Riskienhallintajohtajan johtama liiketoiminta- ja palveluyksiköistä riippumaton konsernin riskienhallintayksikkö raportoi talousjohtajalle ja vastaa konsernin riskipositivoiden raportoinnista ja riskienhallintajärjestelmän ylläpitämisestä. Konsernin talousjohtajan esikunta ja konserninlaskenta ovat vastuussa taloudellisen raportoinnin yleisestä valvontajärjestelmästä.

Riskien arviointi

Riskienhallintaprosessiin sisältyy myös taloudelliseen raportointiin liittyvien riskien tunnistus ja analysointi vuosit-

tain. Lisäksi kaikki uudet riskit pyritään analysoimaan ja raportoimaan heti kun ne on tunnistettu. Kontrollien riskiarviointi on ollut perustana prosessitason sisäisen valvontajärjestelmän kehittämisessä sekä taloudellisen raportoinnin kontrollipisteiden määrittämisessä. Kontrollien riskiarvioinnin ja prosessitason valvonnan tulokset on raportoitu tarkastusvaliokunnalle.

Valvontatoiminnot

Fortumin organisaatio on hajautettu ja valtaa ja vastuuta on delegoitu liiketoimintayksiköille. Kullakin liiketoimintayksiköllä on oma henkilöstönsä ja muut resurssit. Fortumin viitekehys politi-

koille ja ohjeistuksille varmistaa kaikkien toimintojen hallinnan.

Talousraportoinnin ohjeet (Controller’s manual) asettavat standardit taloudelliselle raportoinnille. Konsernilaskenta määrittää talousraportoinnin kontrollipisteiden periaatteet ja kontrollit kattavat koko taloudellisen raportointiprosessin. Kuitenkin se organisaation osa, joka vastaa ko. kontroleiden toteuttamisesta, vastaa myös niiden tehokkuudesta. Kontrollit ovat joko osa transaktioprosessia tai osana kuukausi- ja vuosiraportointiprosessia, kuten täsmäytykset ja analyysit, joilla varmistetaan raportoinnin oikeellisuus.

Viestintä ja tiedotus

Laskentamanuaalit ja periaatteet ovat saatavilla intranet-sivustoista, jotka ovat kaikkien taloudelliseen raportointiin osallistuvien käytettävissä. Lisäksi Konsernin riskienhallinta ja konsernilaskenta järjestävät säännöllisesti kokouksia, joissa jaetaan tietoa prosesseista ja käytännöistä. Sijoittajasuhteet ja Konserniviestintä ylläpitävät yhdessä Konsernilaskennan kanssa taloudellisen tiedon julkaisemista koskevia ohjeita.

Seuranta

Tuloksia seurataan kuukausiraportoinnin avulla. Tämän lisäksi konsernijohdon ja liiketoimintayksiköiden johtajien kanssa neljännesvuosittain pidettävät tulokokoukset sisältyvät toiminnanjohtamisprosessiin. Tuloksen lopullisesta arvioinnista vastaa hallitus ja sen tarkastusvaliokunta.

Tulokokouksien seurannalla varmistetaan myös sisäisen valvonnan toimivuus. Kukin liiketoimintayksikkö vastaa oman vastualueensa valvonnan tehokkuudesta osana yleistä sisäistä valvontaa. Liiketoimintayksikkö ja konsernitason controller-ryhmät vastaavat taloudellisen raportoinnin prosessien arvioinnista. Lisäksi sisäinen tarkastus tarkistaa taloudellisen raportoinnin prosesseja.

Fortumin toiminnanjohtamisprosessi

